

Análise do balance enerxético de Galicia (2024)

Galicia apenas avanza en enerxías renovábeis e afianza a súa enorme dependencia do petróleo e do gas fósil

Introdución

O Balance enerxético de Galicia, elaborado anualmente polo Instituto Enerxético de Galicia (INEGA) da Xunta, é a máis completa radiografía sobre a transformación e o consumo no noso país de todas as formas de enerxía, non só da electricidade. Neste informe salientamos algúns datos recollidos do balance enerxético máis recente, **revisado e publicado en marzo de 2026 e referido aos datos consolidados de 2024¹**.

O último Balance enerxético non deixa dúbidas sobre a **mala situación da transición enerxética en Galicia**, marcada polo **estancamento da potencia renovábel eléctrica, o retroceso na electrificación do consumo enerxético e a ausencia dunha verdadeira planificación enerxético-climática galega** que garanta o logro da neutralidade climática antes de 2040.

De non ser polo fin da produción eléctrica con carbón, Galicia apenas tería avanzado nos últimos anos na diminución no uso dos combustíbeis fósiles. Esta é a principal acción climática, pois **a transformación e o uso de enerxía fósil é a causa dun 70% das emisións territoriais galegas de gases de efecto invernadoiro²**. Ademais, o rápido abandono dos combustíbeis fósiles é un imperativo para asegurarmos a autonomía enerxética e garantirmos a prosperidade socioeconómica, como está a amosar a crise enerxética desencadeada pola guerra unilateral dos Estados Unidos e Israel contra Irán.

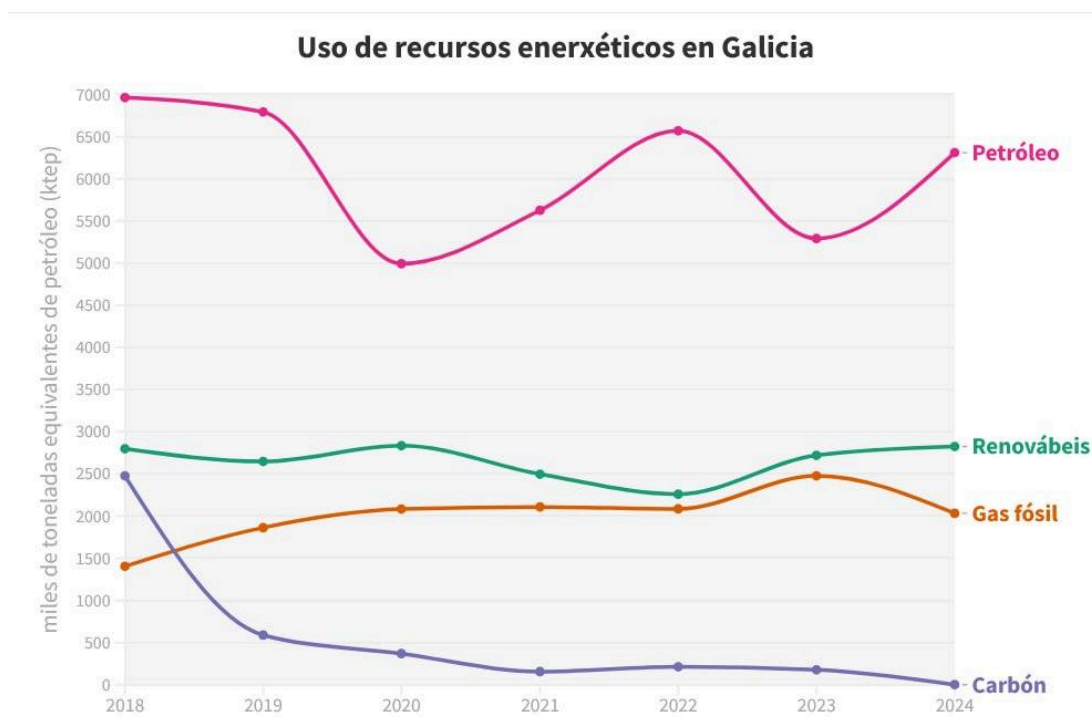
¹ Balance enerxético de Galicia 2024. Revisión marzo 2026. Instituto Enerxético de Galicia (INEGA). Dispoñíbel en https://www.inega.gal/sites/default/files/publicacions/Balance_enerxetico_Galicia_2024.pdf.

² As emisións de gases de efecto invernadoiro en Galicia (1990-2023). Observatorio Galego da Acción Climática, 2025. Dispoñíbel en <https://ogacli.org/wp-content/uploads/2025/09/as-emisions-de-gei-en-galicia-1990-2023.pdf>.

2024: primeiro ano sen carbón no mix enerxético galego

A porcentaxe de orixe renovábel dos recursos enerxéticos (enerxía primaria) transformados en territorio galego para obter electricidade, combustíbeis e calor, con destino ao consumo interno e á exportación, non superou o 25% en 2024³. **Un ano máis, confírmase que en Galicia tampouco hai un excedente de enerxía renovábel.** O real é a enorme dependencia da economía galega de petróleo e de gas fósil, importados principalmente desde o Sur global, os Estados Unidos de América e Rusia.

En 2024 o carbón deixou de formar parte do mix enerxético galego, despois do peche da central de carbón das Pontes en outubro de 2023. De non ser por iso, a participación das renovábeis no uso total de enerxía primaria nin sequera acadaría o 25%. **Nos últimos anos avanzouse moi pouco no necesario aproveitamento dos recursos renovábeis propios**, ao tempo que a actividade da refinaría de petróleo da Coruña e da regasificadora de Mugar dos mantívose en niveis altos.

Fonte: OGACLI a partir do Instituto Enerxético de Galicia (INEGA) da Xunta • Non se inclúen os residuos, que en 2024 achegaron 125 ktep.

³ Non se inclúen os residuos chamados renovábeis.

O fin da moi ineficiente produción eléctrica con carbón posibilitou unha importante redución do uso total de recursos enerxéticos en Galicia. Duns 14 millóns de toneladas equivalentes de petróleo (tep) en 2018 pasouse a 11,3 en 2024.

Comparando 2024 con 2018, o ano previo ao comezo do declive final da xeración eléctrica con carbón, a achega dos recursos enerxéticos renovábeis apenas mudou. O aumento no uso do gas fósil (+629.000 tep) foi compensado pola diminución no emprego de petróleo (-653.000 tep). Polo tanto, **o abandono do carbón non foi acompañado dunha redución no uso dos demais combustíbeis fósiles, en termos de enerxía primaria.**

Refinaría e regasificadora: os elefantes no cuarto do sector enerxético galego

O balance enerxético do noso país está enormemente determinado pola actividade de dúas industrias do sector enerxético fósil que, sen embargo, apenas están presentes hoxe na conversa pública sobre a enerxía en Galicia.

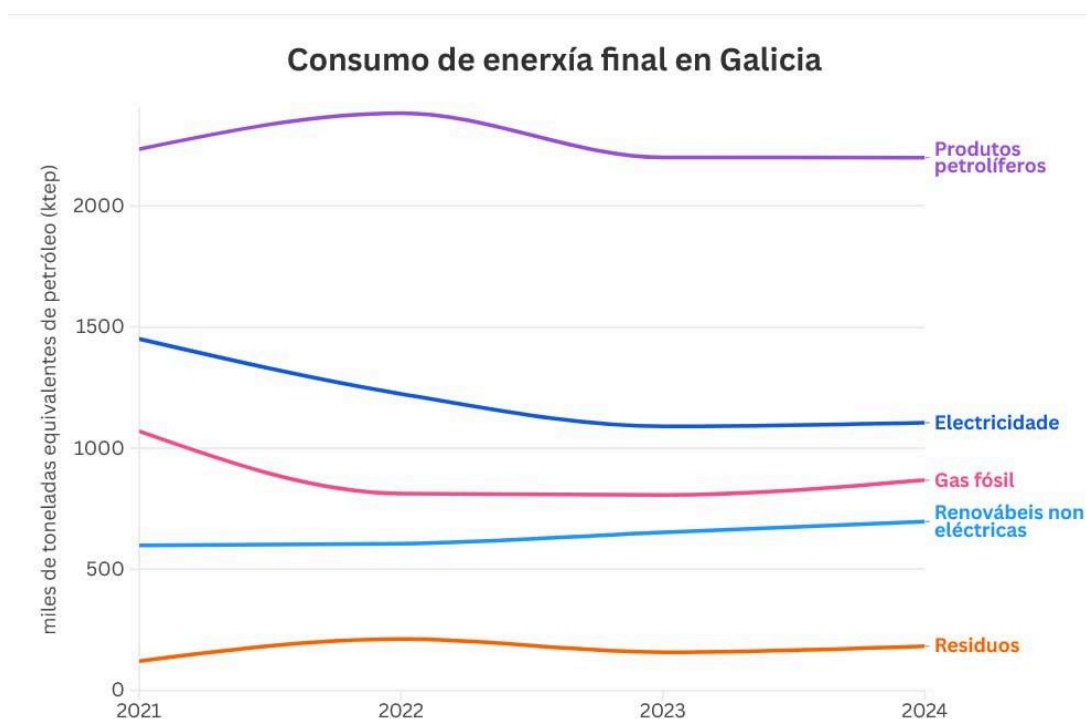
A refinaría de petróleo de Repsol na Coruña é a maior industria enerxética galega e o principal foco emisor de gases de efecto invernadoiro⁴. Por ela pasou o 55% de toda a enerxía primaria usada en Galicia durante 2024. Procesou un 32,5% máis de cru de petróleo que o ano anterior e aumentou a cantidade de produtos petrolíferos exportada un 24%.

A regasificadora de Reganosa en Mugar dos, en funcionamento desde 2007, converteuse na única vía de entrada do gas fósil en Galicia, en detrimento da rede de gasodutos. Esta industria, cuxa instalación no interior da ría de Ferrol foi obxecto dunha forte contestación social e que funcionou de forma ilegal até hai uns anos, está a posibilitar a reexportación de gas fósil desde a nosa terra. **Un terzo do gas fósil recibido en 2024 foi exportado.**

⁴ En 2025 volveu liderar as emisións, lanzando á atmosfera un millón de toneladas de gases de efecto invernadoiro. Máis información en <https://ogacli.org/grandes-emisores/>.

Produtos petrolíferos e gas fósil chegan o 61% do consumo enerxético final

Os recursos enerxéticos (enerxía primaria) autóctonos e importados son transformados polo sector enerxético fósil e renovábel en combustíbeis, electricidade e calor, isto é, en enerxía dispoñíbel para o consumo ou enerxía final⁵. **Nos últimos anos o consumo galego de enerxía final tendeu a diminuír, baixando un 8% entre 2021 e 2024.** A causa principal foi o descenso no consumo de electricidade e de gas fósil na industria, moi influenciado pola crise das fábricas de alúmina e de aluminio de Alcoa San Cibrao. Porén, o consumo de produtos petrolíferos, dominado polo sector do transporte, mantívose máis ou menos constante.

Fonte: OGACLI a partir do Instituto Enerxético de Galicia (INEGA) da Xunta. • As renovábeis non eléctricas inclúen as renovábeis térmicas (biomasa, biogás, aeroterminia,...) e os biocarburantes mesturados coa gasolina e co gasóleo auto.

⁵ A transformación de enerxía primaria en enerxía final, así como a exportación e o consumo interno de enerxía final por sectores pode visualizarse nun diagrama de Sankey que sintetiza o balance enerxético para 2024, dispoñíbel en <https://ogacli.org/balanzo-2024-diagrama-sankey/>.

O consumo directo de produtos petrolíferos e de gas fósil supuxo o 61% do consumo galego de enerxía final en 2024. A electricidade e as renovábeis non eléctricas (biomasa, aerotermia, biocarburantes, etc) achegaron, respectivamente, o 22% e o 14%. A porcentaxe restante foi subministrada polo uso de residuos non orgánicos na industria para a obtención de calor.

O transporte é hoxe o sector con maior demanda enerxética, acaparando o 37% da total en 2024. Dada a súa dependencia case total do petróleo, tamén lidera a emisión de gases de invernadoiro, sendo responsábel do 28% do total (2023). O consumo enerxético do transporte está a diminuír a un ritmo moi lento, polo que cómpre reforzar o impulso ao transporte colectivo e aos modos non motorizados, á transferencia de mercadorías desde a estrada ao tren e á electrificación. Esta non só reduce emisións senón que tamén mellora moito a eficiencia enerxética.

Paralelamente ao descenso do consumo galego de enerxía final houbo un aumento das exportacións, que en 2024 mesmo se aproximaron ao consumo interno. **As exportacións non están dominadas pola electricidade, senón polos combustíbeis fósiles,** por causa da actividade exportadora da refinaría de petróleo da Coruña e da regasificadora de Mugar dos. Produtos petrolíferos e gas fósil representaron o 73% da enerxía exportada, fronte ao 21% de electricidade e o 6% de biocarburantes. Na realidade, Galicia non ten un excedente eléctrico, pois necesita a electricidade exportada hoxe e moita máis para desfosilizar o seu consumo enerxético, mediante o aumento da electrificación.

Estancamento das renovábeis e retroceso da electrificación

O fin da produción eléctrica con carbón posibilitou que **a porcentaxe da xeración renovábel sobre a total saltase desde un 55 a un 82% entre 2018 e 2025.** Aconteceu a pesar do cativo incremento da potencia renovábel, especialmente nos últimos cinco anos, período no que tan só medrou o 4 %. O principal impulso veu do aumento do autoconsumo solar fotovoltaico, que tende a debilitarse despois do pico atinxido en 2022. Se a isto se suma a continuidade do parón eólico, as perspectivas a día de hoxe para o necesario desenvolvemento renovábel son sombrías.

O crecemento da potencia instalada con renovábeis térmicas, do 16% desde 2021, non foi tan lento como o das renovábeis eléctricas, mais tamén debe acelerarse notabelmente. Un dato positivo é o importante incremento na instalación de bombas de calor rexistrado en 2024, ano no que por primeira vez as bombas de calor superaron a biomasa en nova potencia instalada. Con todo, produtos petrolíferos e gas fósil seguen a ser, de lonxe, a principal fonte de calor en Galicia.

A **cota de renovábeis no consumo enerxético**, un indicador usado na política enerxética europea que ten tamén en conta datos de anos anteriores, **acadou o 48% en 2024**. Nos dous últimos anos estancouse, tendencia que, de se manter, comprometería o logro do obxectivo do 58% para 2030 establecido na Axenda enerxética da Xunta. Un obxectivo pouco ambicioso para Greenpeace e o Observatorio Galego da Acción Climática (OGACLI), tendo en conta a emerxencia climática e as capacidades de Galicia.

Máis preocupante aínda é o panorama no relativo á electrificación do consumo enerxético, crucial para avanzarmos na descarbonización. **O peso da electricidade no consumo galego de enerxía final baixou nos últimos tres anos até o 22%**, a cifra máis baixa desde polo menos 2006. Estamos moi lonxe do obxectivo do 35% para 2030 establecido polo Plan estatal de enerxía e clima. A Xunta carece dunha meta propia.

Galicia, máis aló dos combustíbeis fósiles

En decembro de 2023 [Greenpeace](#) e o [OGACLI](#) publicaron o informe [Galicia, máis aló dos combustíbeis fósiles](#). O documento inclúe recomendacións sobre a planificación enerxética da Xunta, os combustíbeis fósiles, o consumo de enerxía e o desenvolvemento renovábel en Galicia. Os dez obxectivos máis importantes marcados por Greenpeace e o OGACLI son:

- 1. Reducir as emisións territoriais brutas de gases de invernadoiro desde o -38,3% (2023) ao -65% para 2030 respecto a 1990.**
- 2. Alcanzar un sistema eléctrico 100% renovábel en 2030.**
- 3. Alcanzar un sistema enerxético no seu conxunto 100% renovábel en 2040.**
- 4. Reducir a demanda de enerxía final á metade para 2040 con respecto a 2019.**
- 5. Alcanzar unha cota de renovábeis no consumo final do 70% en 2030.**
- 6. Abandonar o uso de gas fósil para a xeración eléctrica antes de 2030.**

7. Abandonar a queima de gas fósil para todos os usos en 2035.
8. Planificar a fin das actividades de refino de petróleo e de regasificación de gas licuado, para acompasalas ao resto de obxectivos.
9. Incrementar a electrificación, que en 2030 debería aproximarse xa ao 50%
10. Acadar un parque de vehículos cero emisións antes de 2040.

**GALICIA,
MÁIS ALÓ DOS
COMBUSTÍBEIS
FÓSILES**

Análise da situación da
transición enerxética en
Galicia

Decembro 2023

GREENPEACE **OGACLI**

**“Aínda existen
opcións para asegurar
un futuro habitábel
e sustentábel, mais
atinxilo é cada vez
máis difícil, a fiestra
de oportunidade
estase a pechar
rapidamente. Para
logralo, precísanse
cambios rápidos e moi
ambiciosos en todos
os sectores e a todas
as escalas”.**

[Extracto das conclusións do Informe de Síntese do Sexto Informe de Avaliación do Grupo Intergubernamental de Expertos sobre o Cambio Climático (IPCC, polas súas siglas en inglés), publicado o 20 de marzo de 2023]